

N:o 43.

Af Herr Wallenberg: Om ändring af 69 § Regeringsformen och 65 § Riksdagsordningen.

Kamrarnes gemensamma omröstning, enligt 65 § Riksdagsordningen, är ett arf från de "förstärkta Utskottens" dagar. Så länge denna gemensamma omröstning finnes i grundlagen föreskrifven, torde man emellertid böra tillse, att densamma icke såsom hittills må kunna användas till att öfver höfvan uppdrifva skatterna och öka statens skuldsättning, och det ofta nog till följd af enskilda framställningar. Jag anser derföre att inga andra frågor om statsanslags beviljande eller statens skuldsättande än dem, som blifvit föremål för Riksdagens behandling, till följd af någon Kongl. Maj:ts proposition, böra kunna dragas under gemensam omröstning. Har Kongl. Maj:ts proposition blifvit på Utskottets förslag af Riksdagen ändrad, så bör den icke kunna blifva föremål för gemensam omröstning, med mindre än att Konungens främste rådgifvare i hvardera Kammaren tillkännagifver, att Konungen i alla fall anser förslaget såsom *sin* proposition och derför önskar detsammas afgörande medelst gemensam omröstning.

Det är för öfrigt känt, att öfverensstämmelse emellan § 65 Riksdagsordningen och § 69 Regeringsformen saknas, hvadan ett förslag till förtydligande af grundlagens mening i dessa delar är af behovet i hög grad påkalladt, för att förekomma oformligheten att låta verkställandet af gemensam omröstning bero antingen af en talmans subjektiva uppfattning af grundlagen eller ock utaf Kamrarnes ensidiga åsigt, hvarigenom voteringspropositioner förfalla, som borde grundlagsenligt bifallas och tvärt om. Detta förfaringssätt kan lätt urarta till en sträfvan att underordna grundlagen under en tillfällig majoritets syften.

När numera årliga riksdagar blifvit införda, så förefinnes icke samma nödvändighet att vid samma riksdag den blifvit väckt genomdrifva en fråga, för hvilken begge Kamrarnes bifall *icke* kunnat vinnas. Är frågan af vikt, bör alltid kunna väntas att till följande Riksdag en Kongl. proposition derom aflåtes. Det låter ju tänka sig, att efter ett års besinning och närmare tagen kännedom om beskaffenheten af en framställd fråga, den Kammare, som vid en riksdag nekande besvarat en framställning, torde redan vid den följande riksdagen bifalla den-

samma; och ett så beskaffadt uppskof måste alltid anses mindre menligt, än att ett beslut, som kan angå millioner kronors utgifter, på öfverrumplingens väg genomdrifves medelst gemensam omröstning. Det är för öfrigt högeligen af nöden, att den största varsamhet iakttages, synnerligen i afseende å statens skuldsättning, då till ränte- och kapitalafbetalningar skattebördorna fortgående ökas. Möjligheten af sådana sammansättningar inom Riksdagen, som afse att hjälpa hvarandra på statens bekostnad, gör till en tvingande nödvändighet, att icke anse hvarje enskild motion så viktig, att den bör komma under gemensam omröstning, *sedan* en Kammare redan förkastat densamma. Har fråga, hvartill statens skuldsättning erfordras, ej befunnits af den vikt, att Kongl. Maj:t derom velat göra framställning, så bör saken lemnas åt den enskilda företagsamheten, hvilken nog tillser att kapital icke lika ledigt äfventyras, då de skola tagas ur egen ficka, som då en väsentlig del kan erhållas såsom statsanslag eller lån.

Hit hörande frågor hafva redan förut blifvit hänskjutna till Konstitutions-Utskottet, och utan att vilja till besvarande upptaga den erinran, att grundlagen icke borde allt för ofta ändras, hyser jag likväl den förhoppning, att Konstitutions-Utskottet må känna sig manadt, att bringa rättelse i grundlagsbestämmelser, som visat sig med hvarandra stå i uppenbar strid, likasom ock stridiga meningar uppstått om deras rätta tolkning.

På grund af hvad jag nu anfört, tillåter jag mig vördsamt hemställa:

att sista punkten i Regeringsformens § 69 "fatta Kamrarnes stridiga beslut — — — Riksdagens beslut" måtte helt och hållet utgå, samt att Riksdagsordningens § 65 erhåller följande lydelse:

När i fråga om statsutgift, för ändamål hvars främjande Konungen i framställd proposition ifrågasatt, eller i fråga om bevilling eller angående Riksbankens och Riksgäldskontorets styrelse eller förvaltning etc. lika som förut.

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 8 Mars 1881.

A. O. Wallenberg.